

S3

„Badacze przestrzegają kodeksów i innych regulacji!”

(EKRB 2020, p.7)

Opis i kontekst

Niniejszy moduł:

Wprowadza uczniów w tematykę kodeksów badawczych i przepisów chroniących rzetelność badawczą

Zachęca uczniów do prowadzenia otwartego, przejrzystego, logicznego i rozsądnego dialogu na temat kodeksów badawczych

Pokazuje zabezpieczenia ustanowione w celu zagwarantowania rzetelności badawczej

Pomaga zidentyfikować kryteria służące promowaniu dobrych praktyk badawczych i dialogu na ich temat

Ambasadorka
rzetelności
badawczej

Bogusława Dorota Gołębnik

Słowa kluczowe

kodeksy i regulacje; dobre praktyki badawcze; przemoc strukturalna; szacunek; otwartość i przejrzystość

Niniejszy moduł został przygotowany dla uczniów szkół średnich. .

Cele uczenia się

- 1** Zapoznanie się z dostępnymi kodeksami i regulaminami prowadzenia badań
- 2** Aktywnie słuchanie i prezentowanie własnych planów, celów i zamiarów
- 3** Prowadzenie otwartego, przejrzystego, logicznego i rozsądnego dialogu na temat kodeksów i przepisów badawczych
- 4** Uświadomienie sobie, że przemoc strukturalna zagraża dobrym badaniom

Etapy uczenia się

- 1** Wprowadzenie do tematu
- 2** Analiza przedstawionej historii
- 3** Wymyślenie postaci (scenki)
- 4** Udział w rotacyjnym odgrywaniu ról
- 5** Identyfikacja kryteriów dobrze prowadzonych badań

„Jeśli nauka ma służyć społeczeństwu np. przez dostarczanie aplikacji wynikających z wyników badań, czy też dostarczanie wiedzy ułatwiającej zrozumienie procesów, w których się znajdujemy - wyniki badań muszą stanowić rzetelną wiedzę.”
(Bogusława Dorota Gołębnik, ambasadorka rzetelności badawczej)

1 Zapoznaj się z tematem:

Praca domowa (przed rozpoczęciem modułu) lub materiały do przeczytania na zajęciach

Przeczytaj akapit dotyczący zabezpieczeń w „Europejskim kodeksie postępowania w zakresie rzetelności badawczej” i wyjaśnij znaczenie nieznanych ci słów.

Następnie pomyśl o środkach bezpieczeństwa, które odgrywają ważną rolę w twojej instytucji (szkole, organizacji).

2 Przeanalizuj przedstawioną historię:

Przeczytaj historię związaną z Centrum Naukowym LONA („Co się wydarzyło w Centrum Naukowym”). Przedyskutujcie wspólnie, które zabezpieczenia rzetelności badawczej są tutaj zagrożone. Spróbujcie odpowiedzieć na następujące pytania, wymyślając różne zakończenia tej historii:

- Czy badacze postępują zgodnie z kodeksami rzetelności badawczej?
- Czy badacze szanują podmioty swoich badań?
- Czy badacze szanują dobrobyt i bezpieczeństwo społeczności, danej grupy społecznej?
- Czy badacze rozważają możliwe zagrożenia?
- Czy badacze zdają sobie sprawę z występowania znaczących różnic w protokołach z badań?

[Europejski kodeks postępowania w zakresie rzetelności badawczej](#)

3 Wymyśl postacie:

Postaw się w sytuacji, w której prof. Wiśniewska i jej kolega mają ze sobą konflikt.

Jak prof. Wiśniewska radzi sobie z tym problemem? Jakie jest stanowisko jej kolegi? Co mogą mieć na myśli i jak mogą wyglądać ich dialogi?

Narysuj dyskusję bohaterów na kartce papieru i dodaj do szkiców dymki z ich wypowiedziami lub myślami.

Jeśli to możliwe zrób kopie swojego rysunku i rozdaj wszystkim w sali aby uważnie przeczytali dymki z wypowiedziami - wymieńcie się waszymi pracami.

Zbierzcie wszystkie kartki i przypnijcie je do ściany/flipchartu.

Stańcie całą grupą i przeczytajcie głośno wybrane dymki!

4 Weź udział w rotacyjnym odgrywaniu ról:

Dobierzcie się w pary i odegrajcie przygotowane scenki z podziałem na role.

Odsuńcie wszystkie stoły i krzesła na bok i rozejdźcie się po sali. Rozegrajcie dialog między prof. Wiśniewską i jej kolegą, w którym oboje przedstawiają swoje myśli, uwagi, zamiary i cele.

Sluchajcie uważnie swojego rozmówcy.

Będąc w roli prof. Wiśniewskiej żądaj otwartego, przejrzystego, logicznego i rozsądnego dialogu na temat przyjęcia lub odrzucenia kodeksów i innych regulacji. Żądaj, aby twój kolega/twoja koleżanka uzasadnił/a swoje stanowisko, przyjęcia wątpliwych argumentów.

Odgrywając rolę kolegi pani profesor, nie trzymaj się kurczowo swojego zdania, nawet jeśli sądzisz, że wiesz lepiej.

Akceptuj lepsze argumenty, rozsądniejsze uzasadnienie i pamiętaj, że siła

wynikająca z twojego statusu i miejsca w hierarchii uniwersyteckiej nie zastąpi dobrych, właściwie dobranych argumentów.

Zamieńcie się rolami

Jakie uzasadnienie przemawia za zachowaniem rzetelności badawczej?

Zbierzcie podstawowe cechy, cele i możliwe przeszkody dla takiej argumentacji i zapiszcie je na tablicy lub flipchartcie.

5 Zidentyfikuj kryteria, które pozwalają rozwijać dobre badania:

Ustawcie wszystkie stoły i krzesła z powrotem na miejsce. Omów z osobą siedzącą obok ciebie następujące kwestie:

- Jakie argumenty mogą kogoś przekonać do przestrzegania zasad dobrej praktyki badawczej?
- Jak można rozwiązać konflikt interesów lub zakończyć sytuację konfliktową?

Każde z was powinno zapisać przynajmniej jedną zasadę (rozwijając te zebrane w żółtym polu) rozpoczynając od słów: *W celu umożliwienia otwartego i przejrzystego dialogu na temat kodeksów i przepisów badacze powinni...*

Badacze powinni ...

1. umieć wyrazić zainteresowanie i działać bez uprzedzeń;
2. wiedzieć, jak należy się komunikować oraz jak argumentować, uzasadniać swoje wnioski;
3. być gotowi do wyjaśnienia, na jakiej podstawie formułują wnioski;
4. rozumować logicznie i w sposób, który jest łatwy do zrozumienia.

